

selv efter de stærkeste korroderende Gifte, saasom de mineralste Syrer. Tarmene gjennebores heller aldrig ved en kemisk korroderende Gift indenfra, thi enten opløses Giften størstedelen fra Maven ved Brækning, eller den nederste Mavemunding trækker sig sammen og forhindrer Gjennemgangen af enhver Gift, der er stærk nok til saaledes at korrodere. Derimod kunne baade de tynde og de tykke Tarme korroderes udvendig fra ved at Giften er kommen ud af et Hul, frembragt i Maven; men det sker vist yderst sjelden.

Naar Tarmene gjennebores som Følge af forudgaaet Ulceration, er det umuligt at bestemme, om dette er Følge af en naturlig Sygdom eller af en irriterende Gift, og kun Sygdomssymptomerne, der i første Tilfælde have et meget langsomme Forløb, kunne da lede vor Dom.

B.

Om de narkotiske Gifte.

Til disse høre Opium og dets Alkaloider, Morphin og Narkotin, hyoscyamus, Laktul, Blaastry og flere forskjellige giftige Gasarter. De frembringe alle Symptomer, der have Lighed med dem, som karakterisere Apoplexi, Epilepsi og andre nervøse Sygdomme. Efter i Almindelighed først at være indtraadte i Blodcirkulationen, virke de paa Hjernen eller paa Rygmarven eller paa begge, og have derfor de stærkeste Virkninger, naar de paa en direkte Maade indbringes i Blodet, som f. E. indsprøjtes i Venerne.

Efter nogle Forfattere virke de alt i Blodkarrene gennem Nerverne paa Hjernen eller Rygmarven.

1.

Om Symptomerne af de narkotiske Gifte.

De almindelige Symptomer, de frembringe, ere: Svindel, Hovedpine, Forstyrrelse eller Formørkelse af Synet, Fordrejning af Dnene, Dobbeltsyn, Sandseforstyrrelser overhovedet, Døsighed eller fuldkommen Ufølsomhed, Læmhed i de vilkaarlige Muskler eller Konvulsioner, Mundklemme, Vandstræk, Senesprætninger, tilsidst en sand apoplektisk Tilstand med Sovesygge, langsom, intermitterende Puls, snorkende Respiration, og en apoplektisk og suffokativ Død. — Symptomerne af de enkelte Gifte ere temmelig ens, naar Dosis er den samme, men have dog flere Ejendommeligheder.

Ligesom der gives naturlige Sygdomme, hvis Symptomer ligne de irriterende Giftes, saaledes er dette og Tilfældet ved de narkotiske. De Sygdomme, der frembringe lignende Symptomer, ere: Apoplexi, Epilepsi, Inflammation i Hjernen, Hypertrophie i Hjernen, Sygdom i Rygmarven og dødelig Afmagt.

1) Apoplexi. Den frembringer næsten ganske de samme Symptomer, nemlig en større eller mindre Ufølsomhed og Læmhed, hyppigen forbundne med Krampestrækninger. Den opstaaer, som bekendt, i Almindelighed af Kongestion eller Udgødselse af Blod i Hjernehuskeden; dog er den nervøse Apoplexi uden noget

saadant Tegn. — Den kjendes fra narkotisk Forgiftning ved Følgende.

a. Forud for Apoplexi gaae alt længere Tid iforvejen dens bebudende Symptomer: Svindel, Hovedpine, Susen og Klingen for Dreene, forstyrret Syn eller partiel Lamhed. Dog er dette ikke altid Tilfældet; men ere disse Symptomer gaaede iforvejen, er der Sandsynlighed for at Døden har været en naturlig Følge deraf.

b. Apoplexi anfalder i Almindelighed gamle Folk, dog heller ikke altid.

c. Den forekommer i Almindelighed hos fede Menneſter, dog heller ikke ſtedſe.

d. Et fjerde Kjendetegn kan hentes fra den Tid, der er forløben mellem Opkomsten af Symptomerne og den ſidſt nydte Spiſe eller Drikke. Virkningerne af de ſædvanlige narkotiſke Gifte begynde i de Tilfælde, hvor de dræbe, i Almindelighed ikke ſenere end 1 Time eller idethøjſte 2 Timer efterat de ere tagne; meget ofte endnu hurtigere, inden 15—30 Minuter. Naar det derfor kan beviſes, at de nervøſe Symptomer, under hvilke En er død, ikke begyndte førend nogle Timer efter en nydt Føde, Drikke eller deſlige, er det ſaa godt ſom viſt, at ikke nogen narkotiſk Gift er Marſagen til Døden. — Imidlertid gjelder denne Regel ikke med Hensyn til nogle enkelte narkotiſke eller ſnarere ſkarp-narkotiſke Gifte, ſaasom giftige Svampe og Meleroſe, der ſjelden begynde at virke før flere Timer, undertiden førſt 1½ Dag efter, og naturligviſ heller ikke hvad de

giftige Gasarter angaaer, der ikke paavirke os ved Spiser og Drikke. Mangen Apoplexi begynder paa den anden Side ogsaa enten strax efter eller under et Maaltid, hvilket meget sjelden er Tilfældet med de narkotiske Gifte og aldrig med den sædvanligste: Opium. Blaafyre og de giftige Gasarter ere de eneste, der virke saa øjeblikkligen.

e. Forløbet af Symptomerne giver os ligeledes et Skilletegn ihænde. Symptomerne af narkotiske Forgiftninger skride i Almindelighed gradevis frem; men de af Apoplexi vise sig som oftest alle paa engang. Undertiden er strax dyb Døs tilstede; ved de narkotiske Gifte derimod (med Undtagelse af Blaafyre og Gasarterne) er Døsen i Begyndelsen kun ufuldkommen og skrider gradevis, skjøndt undertiden hurtigen, frem.

f. Symptomerne af Apoplexi og narkotiske Gifte karakterisere sig ogsaa ved nogle Ejendommeligheder, som vel ikke altid ere tilstede, men som, naar de ere tilstede, ville tjene til at vejlede os. Naar saaledes den soporose Tilstand i Apoplexi ganske har udviklet sig, er det sjelden muligt at vække Patienten til Bevidsthed, og aldrig maaske i de Tilfælde, hvor Forverlingen ellers lettest kan stee, — naar Døden nemlig hverken indtræder strax eller efter et Mellemrum af en Dag, men inden nogle faa Timer. — Derimod kan i mange Tilfælde af Forgiftning med narkotiske Gifte, og især med den almindeligste: Opium Patienten vækkes fra den dybeste Døs ved at tiltales me-

get højt, ved at rystes stærkt, eller ved at indsprøjtes Vand i Dret. Dog kan ved Forgiftning med Opium Sovesøgen have været for længe dertil; og ved Blaafyreforgiftning lykkes dette Experiment heller ikke.

Endvidere ere Krampestrækninger sjældne ved Forgiftning med Opium, men hyppige i Apoplexi. En blaa Farve i Ansigtet er ogsaa almindeligere i Apoplexi, end ved Forgiftning med Opium. I Apoplexi er ligeledes i Almindelighed Pupillen udvidet, medens den under Forgiftning med Opium hyppigen er sammentrukket.

g. Endeligen kan Symptomernes Varighed give os Nøglen. Saa Mennesker, der døe af ren narkotiske Gifte, leve mere end 12 Timer efter Nydelsen af Giften, de fleste døe meget hurtigere, — i 8, 6 Timer. Apoplexi derimod varer ofte en hel Dag eller endog længere. — Paa den anden Side dræbe narkotiske Gifte sjelden saa hurtig som Apoplexi undertiden gjør. Den kan i ethvert Tilfælde dræbe i mindre end en Time, og de eneste narkotiske Gifte, som forårsage en saa hurtig Død, ere Blaafyre og Gasarterne; efter Opium, den almindeligste af de narkotiske Gifte, er den korteste Tid, som Christison har seet Døden indtræde, 3 Timer.

Alf alt dette vil den legale Læge see, at der vel kan forekomme enkelte Tilfælde, hvor det er vanskeligt at fælde en bestemt Dom, men at han dog i mange Tilfælde kan drage en temmelig vis og sikker Slutning

og i alle idetmindste vil kunne afgjøre, om Tilfældet er tvivlsomt eller ikke, — et Punkt, som allerede i og for sig selv er af stor Vigtighed.

2) Epilepsi. Som bekiendt karakteriserer denne Sygdom sig ved fuldkommen Ufølsomhed og ved Krampe-
petrækninger, og ligner i sine Symptomer flere af de
narkotiskes, saasom af Blaasyrens, de narkotiske Gas-
arteres (Kulsyregassens og den Lustarts, der udstrøm-
mer fra Priveter). Den er vel i Almindelighed en
kronisk Sygdom, men dræber dog undertiden under en
Parorysme. Den skiller sig fra narkotisk Forgiftning
ved Følgende.

a. Forud for den epileptiske Parorysme gaae
undertiden visse bebudende Symptomer, saasom
Døsighed, en Følelse af Kulde eller af Kryben eller
som et Vindpust fra en vis Del af Legemet henimod
Hovedet (aura). Men dette er dog ikke altid Til-
fældet.

b. Symptomerne paa en epileptisk Parorysme
begynde næsten altid paa een gang og med
Heflighed. Patienten giver pludseligen et Skrig
fra sig og falder strax under Krampetrækninger om-
kuld. Symptomerne efter de narkotiske Gifte derimod,
med Undtagelse af Blaasyre og Gasarterne, begynde
altid gradewis, om end deres Forløb ofte er meget
hurtigt. Dette er et meget godt Skilletegn, men vil
intet nytte i de Tilfælde af Epilepsi, hvor Krampe-
trækningerne kun ere svage. Nogle Arter af Epilepsi,

hvor Parorysmen kun bestaaer i Svindel, Aandsforvirring og usuldkomment Tab af Sukommelse, kunne lettere forveksles med de mildere Former af narkotisk Forgiftning; men de andre Omstændigheder ville da altid understøtte vor Diagnostik.

c. Ligesom ved Apoplexi, saaledes kan heller ikke i Epilepsi Patienten i Almindelighed vækkes ved udvendige Virkemidler. Dette er, som sagt, muligt ved Forgiftning med Opium, om ikke ved alle narkotiske Gifte. Ogsaa vil undertiden lydelig Skrigen vække en Epileptisk saameget, at han vender Djnene eller bevæger Læberne som til Svar.

d. Naar En døer af et epileptisk Anfald, varer i Almindelighed Parorysmen længe, undertiden over en Dag; ligesom den i Almindelighed heller ikke dræber før efter Forløbet af flere Timer, med mindre mange Parorysmer ere gaaede iforvejen, — og selv da er det meget sjeldent, at den dræber hurtigen. — Den Art af Forgiftning, som Epilepsi lettest kan forveksles med, Forgiftning med Blaaafre, dræber næsten altid i mindre end en halv Time, og dræber vist aldrig saa længe som en hel Time efterat Symptomerne derpaa have begyndt, med mindre Dødsen har været liden og er bleven gjentagen flere Gange. En anden Art narkotisk Forgiftning, der meget ligner en epileptisk Parorysme, Forgiftning med Gasarterne fra Præputerne, synes ikke at være dødelig i sin fræmpagtige Form senere end to Timer efterat man har været udsat derfor.

e. Ligeledes dræber efter Esquirol den egentlige Epilepsi meget sjelden, og vel aldrig i den første Paroxysme. De faa Casus, som dette antages at have været Tilfældet med, vare vel enten Inflammation i Hjernen, eller i Rygmærken, eller Udgydelse af Blodvand eller Blod deri, — hvilke Sygdomme da alle kendes ved Obduktion.

3) Inflammation i Hjernens Hinder, meningitis, hydrocephalus acutus, vil ikke let kunne gjøre Diagnostiken mellem den og Forgiftning vanskelig, thi dens Forløb er i Almindelighed gradvis, vel betegnet og mindre hurtig end de fleste Tilfælde af narкотisk Forgiftning, og ved Obduktionen findes da Udgydning af Blodvand, Lymfe eller Raad i Ventriklene eller ovenpaa Hjernen. Imidlertid bestriver dog Abercrombie en Form deraf hos Børn, der forekommer under Tilstedeværelsen af andre Sygdomme, især i Brystet, og lettere kan vildlede; thi den ender undertiden i een Dag; dens Symptomer ere Ræsen, Krampetrækninger og Sovesygge, og det eneste patologiske Phænomen er Kongestion af Blod til Hjernen. Den ligner saaledes meget Forgiftning ved de skarpt-narкотiske Gifte, saasom ved Belladonna, Stramonium og Skarntyde; men Symptomerne af disse Gifte vare, hvis de dræbe, sjelden saalænge som en Dag.

4) Den Art af Inflammation i Hjernen, der bestaaer i en blød Tilstand af Hjernen, Emollities, Ramollissement, frembringer nu og da de samme

Symptomer, som ellers karakterisere Apoplexi, Epilepsi, og narkotisk Forgiftning; men forud for den komatose Tilstand gaaer i Almindelighed Raseu eller usfuldkommen Lamhed, og hyppigen Feber. Ogsaa er dens Forløb meget langsommere og den dræber sjelden før efter flere Dage. Dog kan Døden indtræffe pludseligen; men Obduktionen vil da vise Sygdommen, der enten blot er en emollities, eller tillige Abscess eller Suppuration i Hjernen. — Dog maa det bemærkes, at den bløde Tilstand i Hjernen let kan undgaae Opmærksomheden, da den ikke altid er ledsaget af en Forandring i Farven af den lidende Del.

5) Hypertrophi af Hjernen kan kun da forveksles med Forgiftning af narkotiske Gifte, naar Symptomerne i de tidligere Stadier ikke ere meget tydelige og Patienten døer efterat de kun har været et Par Timer, men Obduktionen vil da afgive Diagnosen.

6) Sygdomme i Rygmarven. Inflammation, Udgydning af Blod, eller en blød Tilstand i Rygmarven eller Betændelse i dens Hinder karakterisere sig i Almindelighed ved tydelige ejendommelige Symptomer og ved et meget langsommere Forløb end de narkotiske Forgiftninger, men undertiden ligne de dog ganske de langsomme Arter af disse, naar Hovedsymptomerne bestaae i Raseu, Krampetræksninger og Svælske og Døden indtræder inden 3 Dage. Saa-danne Tilfælde ere i Almindelighed meget sjældne, og Obduktionen vil da i ethvert Tilfælde lede Røgen.

7) Dødelig Afmagt vil kunne forverles med narkotisk Forgiftning, naar Symptomerne forløbe meget hurtigen, og, som undertiden stæer, ligesaa hurtigen ende med Døden, hvilket især er blevet iagttaget hos Fruentimmer i de sidste Maaneder af Svangerskabet eller strax efter Forløsningen. Den begynder i Almindelighed medens Individet befinder sig fuldkommen vel og har sjelden noget forudgaaende foruroligende Symptom; Patienten klager pludseligen over Qvalme, Svindel og overordentlig Mæthed, falder derpaa i Afmagt, og døer religen. — Undertiden er denne Afmagt aldeles nervøs, undertiden og som oftest en Følge af en organisk Sygdom i Hjertet. Saadanne Tilfælde kunne da især forverles med Forgiftning med Blaasyre, og hvis man ikke kan erholde Underretning om de Symptomer, der gif isorvejen, opstaaer let Mistanke om Forgiftning. Sygdommen kjendes imidlertid strax ved Obduktionen, hvis det er Hjertet, der ved sin organiske Lidelse har fremkaldt Døden, eller ved Mangelen paa de øvrige Tegn til Forgiftning, hvis Lidelsen kun har været nervøs.

2.

Om Tegnene paa de narkotiske Gifte i
Liget ved Obduktionen.

De ere i det Hele ikke betydelige. Hjernen, hvor man af Symptomerne at domme strax ledes til at vente pathologiske Forandringer, er i Almindelighed ganske sund eller idetmindste ikke anderledes end efter enhver dødelig Sygdom. Undertiden ere dog Benerne

i Hjernen meget uds্পændte af Blod og i Ventriklerne og mellem Hinderne findes Blodvand udgydt. Blodet i hele Legemet synes ligeledes ofte forandret i sin Blanding og er ofte overordentlig flydende og mørkt (sorteblaat og saa tykt som Olie i nogle Tilfælde af Forgiftning med Blaasyre); Mave og Tarmkanalen i Almindelighed uds্পændte af raaden Luft; Liget er slapt; Sphinktererne for Endetarmen og Urinblæren som oftest aabne. — Men meget ofte ere disse sidstnævnte Symptomer ikke tilstede, og ville, naar de ere det, mere tjene til at skille Forgiftning ved narkotiske Gifte fra den ved irriterende.

Alf denne Grund kunne de pathologiske Phenomener være os meget behjælpelige til at skjelne Forgiftning ved narkotiske Gifte fra de ovennævnte Sygdomme, med hvilke den kan forverles, da efter Døden ved disse tydelige pathologiske Forandringer iagttages.

1) Hvad saaledes Apoplexi angaaer, da karakteriserer den almindelige kongestive Art deraf sig hyppigen ved Udgydning af Blod i Hjernen, der kun i meget sjældne Tilfælde bemærkes efter narkotiske Gifte og vel kun da er dødelig. Det maa herved dog bemærkes, at man maa være forsigtig med sin Dom i Henseende til de saakaldte apoplektiske Celler i Hjernen, Hulheder, fyldte med Blod. Fordi en saadan apoplektisk Celle findes, maa man derfor ikke strax ansee den for Aarsagen til Døden; thi endssjældt Blod udgyder sig i Hjernen, kan Patienten gjerne komme sig gradevis, og dog Celler forblive fuld af Blod. Saa-

danne Mennesker døe i Almindelighed af en ny apoplektisk Parorisme eller af Inflammation rundt omkring Cellen. Vi kunne kun da med Bestemthed sige, at en apoplektisk Celle er Aarsagen til Døden, naar Blodet er frist, eller naar den er omgivet af Spor paa en nyligen opstaaet Inflammation. — Andre Tilfælde af Apoplexi opstaae kun af en betydelig Kongestion af Blod til Hjernens Blodkar. I det Tilfælde at denne er ubetydelig, vil Diagnosen mellem Apoplexi og narkotisk Forgiftning i saa Henseende være vanskelig, da Kongestion til Hjernens Blodkar af Mange ansees for en almindelig Virkning af disse Gifte. Men til Oplysning tjener da, at en saadan Apoplexi, hvor der findes Kongestion, sjelden ender med Døden, før efter et Mellemrum af idetmindste en Dag, og narkotiske Gifte dræbe, som sagt, meget hurtigere. I serøs Apoplexi skal efter Døden kun findes en Udgydning af Blodvand i Ventriklerne, paa Overfladen eller paa Basis af Hjernen, og i saa Henseende kan man let tage fejl i, om Døden er forarsaget af Apoplexi eller narkotisk Forgiftning, da en saadan Udgydelse ogsaa ofte bemærkes efter flere narkotiske Gifte. Men i serøs Apoplexi vare Symptomerne altid flere Dage før Døden indtræder, ere indtil det Sidste meget utydelige og ikke ren apoplektiske; derimod er den ofte forbunden med Inflammation i Hjernesubstantien.

Man antager endnu en Art Apoplexi, der dræber uden at efterlade sig det mindste Tegn i

Liget: apoplexia simplex nervosa. Den forekommer imidlertid vistnok yderst sjelden; Koffan har blandt 4000 Hoveder, som han har aabnet, ikke iagttaget den eneste Gang, og hvad der ofte er blevet taget derfor har vel enten været Hypertrophie eller Inflammation i Hjernen. Imidlertid maa dens Mulighed dog antages, og just derfor kan Lægen ikke altid med Bestemthed angive, om Døden er en Følge af Apoplexi eller narfotisk Forgiftning. Dog dræber den vistnok ikke saa hurtig, neppe i kortere Tid end 5 Timer, og alle de øvrige Omstændigheder ved Sygdommen maa da lede os.

2) Med Hensyn til Epilepsi, da findes i Ligene efter denne Sygdom som oftest Svulster i Hjernen, Ercresenser fra Knoklerne eller den haarde Hinde, Konkretioner i Hjernen, Abscesser eller Udgysninger. — Ogsaa findes undertiden pathologiske Phænomener andre Steder end i Hovedet. Saaledes ere ofte Orme tilstede i stor Mængde i Tarmene. — Dentition kan være Aarsag dertil, og man finder da Gummernerne røde og svulne, Tænder i Udbrud og Blodkarrene turgescerende rundt om.

Dog kan det ikke nægtes, at der i mange Tilfælde i Epilepsi ikke findes noget bestemt pathologisk Phænomen i Liget, og at i mange andre Tilfælde Phænomenerne ere tvetydige og ikke let at opdage, med mindre Symptomerne skulde lede Opmærksomheden hen paa et særdeles Sted.

Med Hensyn derfor til Spørgsmaalet om nar-

totist Forgiftning, naar Symptomerne ligne Epilepsi, vil det sjelden af Mangelen paa pathologiske Phenomener være muligt at slutte andet, end at Døden ikke var en naturlig. Imidlertid kunne kun saadanne Tilfælde af Epilepsi forveksles med narkotisk Forgiftning, der dræbe under Paroxysmen, og et saadant Tilfælde hændes vel yderst sjelden, idetmindste ikke hos Børne, uden at en Årsag dertil findes i Liget, enten i Hovedet, eller i Lobet af en Nerve, eller i en Ansamling af Orme i Tarmkanalen.

3) Meningitis tilkjendegiver sig i Liget ved Udgydning af Blodvand, Lymfhe eller Naad i Ventriklerne eller paa Hjernen.

4) Inflammation i Hjernen efterlader sig i sin velbetegnede Form enten en Absces i Hjernen, — eller en enkelt desorganiseret Del deraf, omgivet af en unaturlig Rødhed eller Blødhed, — eller et Blodlagulum, omgivet af en lignende Blødhed. Undertiden findes, naar Sygdommen dræber i sit tidligere Stadium, kun Rødhed i en Del af Hjernen og en noget blod Tilstand i Hjernesubstansen, der kun kjendes ved at stråbe den med Handen af en Skalpellen.

5) Hypertrophi i Hjernen karakteriserer sig ved forøget Fasthed i den hele eller i en Del af Hjernen, ved en stødtrykt Tilstand af Omslyngningerne paa den udvendige Flade, saaledes at Furerne næsten ere udslettede og den beklædende Hinde usædvanlig tør, — ved en usædvanlig Tomhed i Blodkarrene i Hjernen og dens Hinder, — og ved en Fremstyden af Hjernen

opad, naar den overste Del af Hjernefalken bortages, ligesom om Hjernen var for stor for sin Hulhed.

5) Sygdomme i Rygmærken tilkjendegive sig ved lignende pathologiske Phænomener som Inflammation i Hjernen.

6) Dodelig Afsmagt kjendes ofte ikke ved et eneste Tegn, naar Aarsagen er ren nervøs, og det er derfor vanskeligt at sælde en bestemt Dom om Forgiftning har fundet Sted eller ikke, i de Tilfælde, Døden indtræder hurtigen. Det eneste Tegn, der undertiden findes, er en usædvanlig Slaphed og Tomhed af Hjertet. — Sygdomme i Hjertet, saasom Aneurisme, Polypper, Hypertrophie, Ossifikation o. s. v. kjendes let.

C.

De skarp-narkotiske Gifte.

Derhen høre kun Plantegifte, af hvilke mange fylde et Alkaloid deres Virksomhed: *solanum dulcamara*, Tobak, *helleborus*, *colchicum*, *digitalis*, *aconitum*, Skarntynde, Mældroje, *stramonium*, de giftige Svampe o. s. v. Paa Grændsen staaer Røefager og deres Alkaloid: *strychnin*, *upas tieuté*, *upas anthiar* o. s. v.

Disse Gifte have en dobbelt Virkning, en lokal og irriterende, ligesom de irriterende, og en anden fjern, der bestaaer i en Indvirkning paa Nervesystemet ligesom de narkotiske Gifte.